

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 1-20

«БЕКІТЕМІН»

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ
ұлттық өнер академиясы қабылдау
комиссиясының төрағасы

А. Жүдебаев А. Жүдебаев

(2025 жылғы «30» «04» № 10

Ғылыми кеңес хаттамасы)

6B02192 «АКТЕРЛІК ӨНЕР» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
БОЙЫНША 2025-2026 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ
ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ
ЕМТИХАНДАРДЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы, 2025 ж.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 2-20

Құрастырушы:

Кажнабиева Б.А. – «Актер шеберлігі және режиссура» кафедрасының меңгерушісі

Карамолдаева Д.О. – «Музыкалық театр» кафедрасының меңгерушісі

Жұмаш А.Ы. - «Сахна тілі» кафедрасының меңгерушісі

«Актер шеберлігі және режиссура» кафедрасының мәжілісінде қарастырылды

« 04 » 04 2025 жыл № 9 хаттама

«Актер шеберлігі және режиссура» кафедрасының

меңгерушісі Кажнабиева Б.А. Кажнабиева Б.А.

«Музыкалық театр» кафедрасының мәжілісінде қарастырылды

« 04 » 04 2025 жыл № 9 хаттама

«Музыкалық театр» кафедрасының

меңгерушісі Карамолдаева Д.О. Карамолдаева Д.О.

«Сахна тілі» кафедрасының мәжілісінде қарастырылды

« 02 » 04 2025 жыл № 9 хаттама

«Сахна тілі» кафедрасының

меңгерушісі Жұмаш А.Ы. Жұмаш А.Ы.

«Театр өнері» факультетінің Академиялық сапа кеңесінде бекітілді

« 15 » 04 2025 жыл № 6/2 хаттама

Факультеттің АСК төрайымы

Бельжанова К.А. Бельжанова К.А.

КЕЛІСІЛДІ:

«Театр өнері»

факультетінің деканы

Кульсеитова М.А. Кульсеитова М.А.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 3-20

ВВ02192 – «АКТЕРЛІК ӨНЕР» білім беру бағдарламасы
«ДРАМА ТЕАТРЫ ЖӘНЕ КИНО АРТИСІ»
білім беру бағдарламасының бейіні
(қазақ, орыс тобы)

1. Емтихан өткізудің мақсаты мен міндеттері

Қабылдау емтиханының мақсаты талапкерлердің негізгі бейінді аспектілер (пәндер) бойынша білімдері мен іскерліктерін, актердің мамандығын меңгеруге әлеуетті қабілеттіліктерін анықтау болып табылады.

Қабылдау емтиханының міндеттері:

- талапкердің тәжірибелік дайындық деңгейін бағалау;
- талапкерлердің актерлік қабілетін, бейнелік ойлау, суырыпсалмалық мүмкіндігін, сахналық еркіндікті сезінуін, көркемдік интуициясын, байқампаздығын, талғамын, стильді сезіне білуін, шығарманың мәнін түсіне білу деңгейін т.б. анықтау;
- талапкердің әншілік дауыс диапазонын, музыкалық дыбыстарды есту және есте сақтай білуі дыбыстардың таза үнделуі, дикция тазалығы;
- талапкердің қимыл-координациясын, музыкалық екпін-ырғақты сезінуін, реакциясын, зейінін анықтау;
- талапкердің жалпылама дайындық деңгейін және оның актер шеберлігіне және қабілеттілігіне қойылатын талаптарға сәйкестігін айқындау.

2. Шығармашылық емтихандар

1. Актер шеберлігі және сахна тілі;
2. Вокал және би.

I-шығармашылық емтихан
Актер шеберлігі және сахна тілі

Талапкер өз қалауымен және қиялымен этюд орындауы тиіс, сондай-ақ ұсынылған шартты жағдайда импровизация жасауға дайын болуы тиіс, мұнда емтихан тапсырушының қабілеті мен тапқырлығы тексеріледі.

Талапкер өз қалауы бойынша әр түрлі жанрдағы әдеби шығармалардан үзінділерді (проза, өлең, мысал, сатира, юмор) жатқа оқуы керек. Талапкер тыңдаушыға автордың ойын жеткізе білуі тиіс. Әрбір мәтін таза және анық болуы керек.

*Проза (үзіндіні жатқа оқу)

Келесі авторлардың прозалық шығармаларынан үзінділер дайындауға болады:
М.Әуезов, Ғ.Мүсірепов, Ә.Кекілбаев, С.Мұқанов, Қ.Жұмаділов, Д.Исабеков,

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 4-20

М.Мағауин, О.Бөкей, И. Бунин, Ф. Достоевский, Л. Толстой, И. Тургенев, А. Куприн, М. Горький, А. Чехов, Н. Гоголь, И. Шмелёв, В. Гаршин, Э. Хемингуэй, Ф. Фицджеральд, Ф. Кафка, Э. Ремарк, Антуан де Сент-Экзюпери. т. б.

* Поэзия (жатқа оқу)

Келесі авторлардың поэзиясынан өлеңдер оқуға болады: А.Құнанбаев, М.Өтемісов, М.Жұмабаев, С.Торайғыров, М.Мақатаев, Ұ.Есдәулетов, Б.Жақып, А. Пушкин, М. Лермонтов, Ф. Тютчев, А. Фет, Н. Некрасов, А. Блок, А. Ахматова, М. Цветаева, С. Есенин, В. Маяковский, Б. Окуджава, Ю. Левитанский, А. Вознесенский, Б. Ахмадулина, Р. Рождественский, Е. Евтушенко, И. Бродский т. б.

*Мысал, сатира, фельетон (жатқа оқу)

Келесі авторлардың шығармаларынан оқуға болады: С.Дөнентаев, А.Токмағанбетов, О.Әубәкіров, Қ.Ілиясов, Т.Кенеев, Ә.Несин, И.Крылов (Абай немесе А.Байтұрсынов аудармасы), К.Әмірбеков, С. Михалков, Д. Бедный және т. б.;

*Этюд (басы мен соңы бар шағын оқиғалы өмірлік құбылыстың сахналық көрінісі): этюд жануарлардың, адамның жүріс-тұрысы мен қимылының ерекшеліктері бойынша құрастырылуы тиіс.

* Пародия (әзіл, сатира, шарж, ирония) (жатқа оқу)

* мәнерлілігі, дауыс тембрі және әуенділігі.

Талапкерлердің білім деңгейін тексеру мақсатында, өнер түрлеріне байланысты мәселелер бойынша (театр, кино, музыка, би, кескіндеме және әдебиет) әңгіме-сұхбат жүргізіледі.

II -шығармашылық емтихан

Би және вокал

Талапкер бір вокалдық шығарма және би орындауы керек:

1. Қазақ немесе орыс халық әндері, ретро-әндер, т.б. өз қалауы бойынша
2. Би (классикалық, халық немесе заманауи) өз қалаулары бойынша.

Вокалдық шығармаларды орындау барысында талапкердің музыканы есту қабілеті, әншілік дауысының қуаттылығы, дауыс тембрі және диапазоны, интонация тазалығы.

Міндетті талап - сөйлеудің және дауыстың органикалық ақауларының болмауы.

Би – емтиханның бұл кезеңінде талапкердің қимыл координациясы, серпінділігі, екпін-ырғақты сезінуі, реакциясы, зейіні тексеріледі.

Шығарма фортепианоның сүйемелдеуімен орындалады. Концертмейстермен емтиханға дейін, консультация уақытында кездесу жүзеге асырылуы керек.

Домбыра, гитара, фортепиано т.б. аспаптарын меңгере алатындар өздерін сүйемелдей алады.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 5-20

3. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Актерлік шеберлік бойынша:

1. Кнебель, М.О. действенном анализе пьесы и роли [Текст] / М. Кнебель.- М: ГИТИС, 2018.- 216 с. ISBN 978-5-91328-269-9
2. Пансо, В. Труд и талант в творчестве актера [Текст] / Вольдемар Пансо.- М.: ГИТИС, 2013.- 228 с. ISBN 978-5-91328-080-0
3. Театр. Актер. Режиссер [Текст]: краткий словарь терминов и понятий / сост. Савина А.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2018.- 352 с. ISBN 978-5-8114-0952-5
4. Сценическое действие [Текст]: Сборник / Сост. Ливнев Д.Г.- М: ГИТИС, 2018.- 178 с. ISBN 978-5-91328-249-1
5. Станиславский, К.С. Работа актера над собой в творческом процессе переживания [Текст]: Дневник ученика / Константин Сергеевич Станиславский.- СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2017.- 512 с. ISBN 978-5-389-09549-6
6. Шихматов, Л.М. Сценические этюды [Текст]: Учебное пособие / Л.М. Шихматов, В.К. Львова.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2014.- 320 с. ISBN 978-5-8114-1875-2
7. Васильев, Ю.А. Уроки сценической речи: Магия импровизации [Текст]: Учебное пособие / Ю.А. Васильев.- СПб.: СПбГАТИ, 2015.- 280 с. ISBN 978-5-88689-106-5
8. Станиславский, К.С. Работа актера над собой [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский.- М: АСТ, 2018.- 480 с. ISBN 978-5-17-405462-5
9. Шестакова, Е. Говори красиво и уверенно [Текст]: Постановка голоса и речи / Евгения Шестакова.- СПб: Питер, 2020.- 192 с. ISBN 978-5-4461-1056-8
9. Бармак, А.А. Семь шагов к театру [Текст] / А.А. Бармак.- М: ГИТИС, 2016.- 246 с. ISBN 978-5-91328-211-8
10. Байсеркұлы М. «Сахна және актер» «Ана тілі» 1993 ж.
11. Рахимов Ә. «Пьесадан қойылымға дейін» «Тарих тағылымы» 2010 ж.
12. Режиссер шеберлігі [Мәтін]: оқу құралы / Әубәкір Рахимов.- Алматы: Т. Жүргенов атындағы ҚҰӨА, 2015.- 278 б. ISBN 978-601-265-210-9

Вокал бойынша:

1. Кожабаев, Б. Сборник репертуарных сочинений для баса [Текст]: сборник / Беймбет Кожабаев.- Алматы: Құрманғазы атындағы Қазақ Ұлттық консерваториясы, 2019.- 354 с.- (рухани жаңғыру). ISBN 979-0-803856-72-0
2. Бөкенов, Б. Тенор дауысты әншілерге арналған оқу-әдістемелік құрал [Мәтін]: хрестоматия / Болатбек Бөкенов.- Алматы: Time New Rooman, 2018.- 89б. ISBN 978-601-209-179-1

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 6-20

3.Қазақстан композиторының романстар жинағы [Мәтін]: оқу құралы / құраст. Г.Г.Сапарғалиева, Д.З.Уашев және т.б.- Алматы: Мерей, 2016.- 104 б. ISBN 979-0-803855-69-3

4.Жабағин, Ж. Вокал өнеріндегі пайдалы қағидалар мен казак сазгерлерінің әндері [Мәтін] / Жұмат Жабағин.- Алматы: Т.Жүргенов атын.ҚазҰӨА, 2019.- 73 б. ISBN 978-601-265-343-4

5.Алқоңыр [Мәтін]: Қоңыр дауысты әнші актерлерге арналған концерттік репертуар / құрас.Ж.Жабағин.- Алматы: Т. Жүргенов атындағы Қазақ Ұлттық өнер Академиясы, 2013.- 210б. ISBN 978-601-265-117-1

4. Актер шеберлігі және сахна тілі

пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

43-50 балл ("5" – өте жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, сахналық сенім мен сезім шындығын, дауыстың әдемі тембрін, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жоғары, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

37-42 балл ("5-" – өте жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, сахналық сенім мен сезім шындығын, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жоғары, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

31-36 балл ("4+" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жеткілікті, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

26-30 балл ("4" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық сенім мен сезім шындығын, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жеткілікті, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

21-25 балл – ("4-" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

16-20 балл ("3+" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа талапкерге қойылады.

11-15 балл ("3" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа талапкерге қойылады.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 7-20

5 -10 балл ("3-" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілігі бар, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті нашар, тілінде кейбір кемшіліктері бар талапкерге қойылады.

0-4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) – актерлік қабілеттілігі жоқ, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті нашар, тіл мүкістігі бар талапкерге қойылады.

10 балл ("3" – қанағаттанарлық), 4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) жинаған талапкер ақылы оқу түріне қабылданбайды.

Вокал және би

пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

43-50 балл ("5" – өте жақсы) – Табиғи дауыс күші өте жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 2 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Қозғалыстың еркін және жеңілдігі, ырғақты сезінуі және музыкалылығы, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

37-42 балл ("5 -" – өте жақсы) – Табиғи дауыс күші өте жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Еркін қозғалыс, ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

31-36 балл ("4+" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Еркін қозғалыс, ырғақты сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

26-30 балл ("4" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жеткілікті, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 8-20

серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

21-25 балл – "4 -" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығармашылық даралығы жеткілікті, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

16-20 балл ("3+" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа (вокалдық тыныс алуды меңгермеген), кейде интонациясы таза емес, ноталық мәтінді дұрыс айтады, музыкалық қабілеті орташа, диапазоны 1 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты сезінуі, қозғалыс координациясы, эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

11-15 балл ("3" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа, дем тірегі жоғары және қысқа, интонациясы көбіне таза емес, ноталық мәтінде көптеген ырғақтық қателіктер бар, музыкалық қабілеті орташа, диапазоны 1 октавадан төмен.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Қозғалыс координациясы және пластикасы нашар, бірақ ырғақтық және эмоциялық мәнерлікті сезінеді.

5-10 балл ("3" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа, интонациясы таза емес, музыкалық шығармаларда елеулі ырғақтық қателіктер бар, дауыс көлемі бір октавадан төмен.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Пластикасы және ырғақты сезінуі нашар, қозғалыс координациясы жоқ, бірақ эмоциялық мәнерлікті сезінеді.

0-4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) – Дыбыс биіктігін ажырата алмайды, интонациясы таза емес. Музыкалық шығармаларды формальді түрде орындайды.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Пластиканы және ырғақты сезінбейді, қозғалыс координациясы, эмоциялық мәнерлігі жоқ.

10 балл ("3" – қанағаттанарлық), 4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) жинаған талапкер ақылы оқу түріне қабылданбайды.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 9-20

6В02192 – «АКТЕРЛІК ӨНЕР» білім беру бағдарламасы,
«МУЗЫКАЛЫҚ ТЕАТР АРТИСІ»
білім беру бағдарламасының бейіні
(қазақ, ұйғыр тобы)

1. Емтихан өткізудің мақсаты мен міндеттері

Қабылдау емтиханының мақсаты талапкерлердің негізгі бейінді аспектілер (пәндер) бойынша білімдері мен іскерліктерін, актердің мамандығын меңгеруге әлеуетті қабілеттіліктерін анықтау болып табылады.

Қабылдау емтиханының міндеттері:

- талапкердің тәжірибелік дайындық деңгейін бағалау;
- талапкерлердің актерлік қабілетін, бейнелік ойлау, суырыпсалмалық мүмкіндігін, сахналық еркіндікті сезінуін, көркемдік интуициясын, байқампаздығын, талғамын, стильді сезіне білуін, шығарманың мәнін түсіне білу деңгейін т.б. анықтау;
- талапкердің әншілік дауыс диапазонын, музыкалық дыбыстарды есту және есте сақтай білуі дыбыстардың таза үнделуі, дикция тазалығы;
- талапкердің қимыл-координациясын, музыкалық екпін-ырғақты сезінуін, реакциясын, зейінін анықтау;
- талапкердің жалпылама дайындық деңгейін және оның актер шеберлігіне және қабілеттілігіне қойылатын талаптарға сәйкестігін айқындау.

2. Шығармашылық емтихандар

1. Актер шеберлігі және сахна тілі;
2. Вокал және би.

І-шығармашылық емтихан
Актер шеберлігі және сахна тілі

Абитуриент өз қалауымен және қиялымен этюд орындауы тиіс, сондай-ақ ұсынылған шартты жағдайда импровизация жасауға дайын болуы тиіс, мұнда емтихан тапсырушының қабілеті мен тапқырлығы тексеріледі.

Талапкер өз қалауы бойынша әр түрлі жанрдағы әдеби шығармалардан үзінділерді (проза, өлең, мысал, сатира, юмор) жатқа оқуы керек. Талапкер тыңдаушыға автордың ойын жеткізе білуі тиіс. Әрбір мәтін таза және анық болуы керек.

***Проза (үзіндіні жатқа оқу)**

Келесі авторлардың прозалық шығармаларынан үзінділер дайындауға болады:

М.Әуезов, Ғ.Мүсірепов, А.Чехов, Н.Гоголь, Ә.Кекілбаев, С.Мұқанов, Қ.Жұмаділов, Д.Исабеков, М.Мағауин, О.Бөкей, т. б.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 10-20

*** Поэзия (жатқа оқу)**

Келесі авторлардың поэзиясынан өлеңдер оқуға болады: А.Құнанбаев, М.Өтемісов, М.Жұмабаев, С.Торайғыров, М.Мақатаев, Ұ.Есдәулетов, Б.Жақып, т. б.

***Мысал, сатира, фельетон (жатқа оқу)**

Келесі авторлардың шығармаларынан оқуға болады: С.Дөнентаев, А.Токмағанбетов, О.Әубәкіров, Қ.Ілиясов, Т.Кенеев, Ә.Несин, И.Крылов (Абай немесе А.Байтұрсынов аудармасы), К.Әмірбеков және т. б.;

***Этюд** (басы мен соңы бар шағын оқиғалы өмірлік құбылыстың сахналық көрінісі): этюд жануарлардың, адамның жүріс-тұрысы мен қимылының ерекшеліктері бойынша құрастырылуы тиіс.

*** Пародия (әзіл, сатира, шарж, ирония) (жатқа оқу)**

*** мәнерлілігі, дауыс тембрі және әуенділігі.**

Талапкерлердің білім деңгейін тексеру мақсатында, өнер түрлеріне байланысты мәселелер бойынша (театр, кино, музыка, би, кескіндеме және әдебиет) әңгіме-сұхбат жүргізіледі.

II -шығармашылық емтихан

Вокал және би

Талапкер әртүрлі сипаттағы екі вокалдық шығарма және би орындауы керек:

1. Халық әндері, ретро-әндер, кинофильмдерден әндер Қазақстан немесе шетел композиторларының әндері, романстары және т.б.
2. Би (классикалық, халық немесе заманауи) өз қалаулары бойынша.

Вокалдық шығармаларды орындау барысында талапкердің музыканы есту қабілеті, әншілік дауысының қуаттылығы, дауыс тембрі және диапазоны, интонация тазалығы.

Міндетті талап - сөйлеудің және дауыстың органикалық ақауларының болмауы.

Би – емтиханның бұл кезеңінде талапкердің қимыл координациясы, серпінділігі, екпін-ырғақты сезінуі, реакциясы, зейіні тексеріледі.

Шығарма фортепианоның сүйемелдеуімен орындалады. Концертмейстермен емтиханға дейін, консультация уақытында кездесу жүзеге асырылуы керек.

Домбыра, гитара, фортепиано т.б. аспаптарын меңгере алатындар өздерін сүйемелдей алады.

3. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Актер шеберлігі бойынша:

1. Кнебель, М.О. действенном анализе пьесы и роли [Текст] / М. Кнебель.- М: ГИТИС, 2018.- 216 с. ISBN 978-5-91328-269-9

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 11-20

2. Пансо, В. Труд и талант в творчестве актера [Текст] / Вольдемар Пансо.- М.: ГИТИС, 2013.- 228 с. ISBN 978-5-91328-080-0
3. Театр. Актер. Режиссер [Текст]: краткий словарь терминов и понятий / сост. Савина А.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2018.- 352 с. ISBN 978-5-8114-0952-5
4. Сценическое действие [Текст]: Сборник / Сост. Ливнев Д.Г.- М: ГИТИС, 2018.- 178 с. ISBN 978-5-91328-249-1
5. Станиславский, К.С. Работа актера над собой в творческом процессе переживания [Текст]: Дневник ученика / Константин Сергеевич Станиславский.- СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2017.- 512 с. ISBN 978-5-389-09549-6
6. Шихматов, Л.М. Сценические этюды [Текст]: Учебное пособие / Л.М. Шихматов, В.К. Львова.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2014.- 320 с. ISBN 978-5-8114-1875-2
7. Васильев, Ю.А. Уроки сценической речи: Магия импровизации [Текст]: Учебное пособие / Ю.А. Васильев.- СПб.: СПбГАТИ, 2015.- 280 с. ISBN 978-5-88689-106-5
8. Станиславский, К.С. Работа актера над собой [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский.- М: АСТ, 2018.- 480 с. ISBN 978-5-17-405462-5
9. Шестакова, Е. Говори красиво и уверенно [Текст]: Постановка голоса и речи / Евгения Шестакова.- СПб: Питер, 2020.- 192 с. ISBN 978-5-4461-1056-8
9. Бармак, А.А. Семь шагов к театру [Текст] / А.А. Бармак.- М: ГИТИС, 2016.- 246 с. ISBN 978-5-91328-211-8
10. Байсеркұлы М. «Сахна және актер» «Ана тілі» 1993ж.
11. Рахимов Ә. «Пьесадаң қойылымға дейін» «Тарих тағылымы» 2010 ж.
12. Режиссер шеберлігі [Мәтін]: оқу құралы / Әубәкір Рахимов.- Алматы: Т. Жүргенов атындағы ҚҰӨА, 2015.- 278 б. ISBN 978-601-265-210-9

Вокал бойынша:

1. Кожабаяев, Б. Сборник репертуарных сочинений для баса [Текст]: сборник / Беймбет Кожабаяев.- Алматы: Құрманғазы атындағы Қазақ Ұлттық консерваториясы, 2019.- 354 с.- (рухани жаңғыру). ISBN 979-0-803856-72-0
2. Бөкенов, Б. Тенор дауысты әншілерге арналған оқу-әдістемелік құрал [Мәтін]: хрестоматия / Болатбек Бөкенов.- Алматы: Time New Rooman, 2018.- 89б. ISBN 978-601-209-179-1
3. Қазақстан композиторының романстар жинағы [Мәтін]: оқу құралы / құраст. Г.Г.Сапарғалиева, Д.З.Уашев және т.б.- Алматы: Мерей, 2016.- 104 б. ISBN 979-0-803855-69-3
4. Жабағин, Ж. Вокал өнеріндегі пайдалы қағидалар мен қазақ сазгерлерінің әндері [Мәтін] / Жұмат Жабағин.- Алматы: Т.Жүргенов атын.ҚазҰӨА, 2019.- 73 б. ISBN 978-601-265-343-4

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 12-20

5. Алқоңыр [Мәтін]: Қоңыр дауысты әнші актерлерге арналған концерттік репертуар / құрас.Ж.Жабағин.- Алматы: Т. Жүргенов атындағы Қазақ Ұлттық өнер Академиясы, 2013.- 210б. ISBN 978-601-265-117-1

4. Актер шеберлігі және сахна тілі

пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

43-50 балл ("5" – өте жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, сахналық сенім мен сезім шындығын, дауыстың әдемі тембрін, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жоғары, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

37-42 балл ("5-" – өте жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, сахналық сенім мен сезім шындығын, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жоғары, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

31-36 балл ("4+" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жеткілікті, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

26-30 балл ("4" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық сенім мен сезім шындығын, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жеткілікті, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

21-25 балл – "4-" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

16-20 балл ("3+" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа талапкерге қойылады.

11-15 балл ("3" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа талапкерге қойылады.

5 -10 балл ("3-" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілігі бар, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті нашар, тілінде кейбір кемшіліктері бар талапкерге қойылады.

0-4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) – актерлік қабілеттілігі жоқ, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті нашар, тіл мүкістігі бар талапкерге қойылады.

10 балл ("3" – қанағаттанарлық), 4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) жинаған талапкер ақылы оқу түріне қабылданбайды.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 13-20

Вокал және би

пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

43-50 балл ("5" – өте жақсы) – Табиғи дауыс күші өте жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 2 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Қозғалыстың еркін және жеңілдігі, ырғақты сезінуі және музыкалылығы, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

37-42 балл ("5 -" – өте жақсы) – Табиғи дауыс күші өте жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Еркін қозғалыс, ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

31-36 балл ("4+" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Еркін қозғалыс, ырғақты сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

26-30 балл ("4" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жеткілікті, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

21-25 балл – "4 -" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығармашылық даралығы жеткілікті, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1 октава көлемінде.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 14-20

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

16-20 балл ("3+" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа (вокалдық тыныс алуды меңгермеген), кейде интонациясы таза емес, ноталық мәтінді дұрыс айтады, музыкалық қабілеті орташа, диапазоны 1 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты сезінуі, қозғалыс координациясы, эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

11-15 балл ("3" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа, дем тірегі жоғары және қысқа, интонациясы көбіне таза емес, ноталық мәтінде көптеген ырғақтық қателіктер бар, музыкалық қабілеті орташа, диапазоны 1 октавадан төмен.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Қозғалыс координациясы және пластикасы нашар, бірақ ырғақтық және эмоциялық мәнерлікті сезінеді.

5-10 балл ("3" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа, интонациясы таза емес, музыкалық шығармаларда елеулі ырғақтық қателіктер бар, дауыс көлемі бір октавадан төмен.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Пластикасы және ырғақты сезінуі нашар, қозғалыс координациясы жоқ, бірақ эмоциялық мәнерлікті сезінеді.

0-4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) – Дыбыс биіктігін ажырата алмайды, интонациясы таза емес. Музыкалық шығармаларды формальді түрде орындайды.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Пластиканы және ырғақты сезінбейді, қозғалыс координациясы, эмоциялық мәнерлігі жоқ.

10 балл ("3" – қанағаттанарлық), 4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) жинаған талапкер ақылы оқу түріне қабылданбайды.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 15-20

**ВВ02192 – «АКТЕРЛІК ӨНЕР» білім беру бағдарламасы,
«СӨЗ СӨЙЛЕУ ЖАНРЫНЫҢ АРТИСІ» бейіні
(қазақ тобы)**

1. Емтихан өткізудің мақсаты мен міндеттері

Қабылдау емтиханының мақсаты талапкерлердің негізгі бейінді аспектілер (пәндер) бойынша білімдері мен іскерліктерін, актердің мамандығын меңгеруге әлеуетті қабілеттіліктерін анықтау болып табылады.

Қабылдау емтиханының міндеттері:

- талапкердің тәжірибелік дайындық деңгейін бағалау;
- талапкерлердің актерлік қабілетін, бейнелік ойлау, суырыпсалмалық мүмкіндігін, сахналық еркіндікті сезінуін, көркемдік интуициясын, байқампаздығын, талғамын, стильді сезіне білуін, шығарманың мәнін түсіне білу деңгейін т.б. анықтау;
- талапкердің әншілік дауыс диапазонын, музыкалық дыбыстарды есту және есте сақтай білуі дыбыстардың таза үнделуі, дикция тазалығы;
- талапкердің кимыл-координациясын, музыкалық екпін-ырғақты сезінуін, реакциясын, зейінін анықтау;
- талапкердің жалпылама дайындық деңгейін және оның актер шеберлігіне және қабілеттілігіне қойылатын талаптарға сәйкестігін айқындау.

2. Шығармашылық емтихандар

1. Актер шеберлігі және сахна тілі;
2. Вокал және би.

І-шығармашылық емтихан

Актер шеберлігі және сахна тілі

Талапкер өз қалауымен және қиялымен этюд орындауы тиіс, сондай-ақ ұсынылған шартты жағдайда импровизация жасауға дайын болуы тиіс, мұнда емтихан тапсырушының қабілеті мен тапқырлығы тексеріледі.

Талапкер өз қалауы бойынша әр түрлі жанрдағы әдеби шығармалардан үзінділерді (проза, өлең, мысал, сатира, юмор) жатқа оқуы керек. Талапкер тыңдаушыға автордың ойын жеткізе білуі тиіс. Әрбір мәтін таза және анық болуы керек.

***Проза (үзіндіні жатқа оқу)**

Келесі авторлардың прозалық шығармаларынан үзінділер дайындауға болады:
М.Әуезов, Ғ.Мүсірепов, А.Чехов, Н.Гоголь, Ә.Кекілбаев, С.Мұқанов,
Қ.Жұмаділов, Д.Исабеков, М.Мағауин, О.Бөкей, т. б.

*** Поэзия (жатқа оқу)**

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 16-20

Келесі авторлардың поэзиясынан өлеңдер оқуға болады: А.Құнанбаев, М.Өтемісов, М.Жұмабаев, С.Торайғыров, М.Мақатаев, Ұ.Есдәулетов, Б.Жакып, т. б.

*Мысал, сатира, фельетон (жатқа оқу)

Келесі авторлардың шығармаларынан оқуға болады: С.Дөнентаев, А.Тоқмағанбетов, О.Әубәкіров, Қ.Ілиясов, Т.Кенеев, Ә.Несин, И.Крылов (Абай немесе А.Байтұрсынов аудармасы), К.Әмірбеков және т. б.;

*Этюд (басы мен соңы бар шағын оқиғалы өмірлік құбылыстың сахналық көрінісі): этюд жануарлардың, адамның жүріс-тұрысы мен қимылының ерекшеліктері бойынша құрастырылуы тиіс.

* Пародия (әзіл, сатира, шарж, ирония) (жатқа оқу)

* мәнерлілігі, дауыс тембрі және әуенділігі.

Талапкерлердің білім деңгейін тексеру мақсатында, өнер түрлеріне байланысты мәселелер бойынша (театр, кино, музыка, би, кескіндеме және әдебиет) әңгіме-сұхбат жүргізіледі.

II -шығармашылық емтихан

Би және вокал

Талапкер бір вокалдық шығарма және би орындауы керек:

1. Қазақ немесе орыс халық әндері, ретро әндер, т.б. өз қалауы бойынша
2. Би (классикалық, халық немесе заманауи) өз қалаулары бойынша.

Вокалдық шығармаларды орындау барысында талапкердің музыканы есту қабілеті, әншілік дауысының қуаттылығы, дауыс тембрі және диапазоны, интонация тазалығы.

Міндетті талап - сөйлеудің және дауыстың органикалық ақауларының болмауы.

Би – емтиханның бұл кезеңінде талапкердің қимыл координациясы, серпінділігі, екпін-ырғақты сезінуі, реакциясы, зейіні тексеріледі.

Шығарма фортепианоның сүйемелдеуімен орындалады. Концертмейстермен емтиханға дейін, консультация уақытында кездесу жүзеге асырылуы керек.

Домбыра, гитара, фортепиано т.б. аспаптарын меңгере алатындар өздерін сүйемелдей алады.

3. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Актерлік шеберлік бойынша:

1. Кнебель, М.О. действенном анализе пьесы и роли [Текст] / М. Кнебель.- М: ГИТИС, 2018.- 216 с. ISBN 978-5-91328-269-9
2. Пансо, В. Труд и талант в творчестве актера [Текст] / Вольдемар Пансо.- М.: ГИТИС, 2013.- 228 с. ISBN 978-5-91328-080-0

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 17-20

3. Театр. Актер. Режиссер [Текст]: краткий словарь терминов и понятий / сост. Савина А.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2018.- 352 с. ISBN 978-5-8114-0952-5
4. Сценическое действие [Текст]: Сборник / Сост. Ливнев Д.Г.- М: ГИТИС, 2018.- 178 с. ISBN 978-5-91328-249-1
5. Станиславский, К.С. Работа актера над собой в творческом процессе переживания [Текст]: Дневник ученика / Константин Сергеевич Станиславский.- СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2017.- 512 с. ISBN 978-5-389-09549-6
6. Шихматов, Л.М. Сценические этюды [Текст]: Учебное пособие / Л.М. Шихматов, В.К. Львова.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2014.- 320 с. ISBN 978-5-8114-1875-2
7. Васильев, Ю.А. Уроки сценической речи: Магия импровизации [Текст]: Учебное пособие / Ю.А. Васильев.- СПб.: СПбГАТИ, 2015.- 280 с. ISBN 978-5-88689-106-5
8. Станиславский, К.С. Работа актера над собой [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский.- М: АСТ, 2018.- 480 с. ISBN 978-5-17-405462-5
9. Шестакова, Е. Говори красиво и уверенно [Текст]: Постановка голоса и речи / Евгения Шестакова.- СПб: Питер, 2020.- 192 с. ISBN 978-5-4461-1056-8
9. Бармак, А.А. Семь шагов к театру [Текст] / А.А. Бармак.- М: ГИТИС, 2016.- 246 с. ISBN 978-5-91328-211-8
10. Байсеркұлы М. «Сахна және актер» «Ана тілі» 1993 ж.
11. Рахимов Ә. «Пьесадан қойылымға дейін» «Тарих тағылымы» 2010 ж.
12. Режиссер шеберлігі [Мәтін]: оқу құралы / Әубәкір Рахимов.- Алматы: Т. Жүргенов атындағы ҚҰӨА, 2015.- 278 б. ISBN 978-601-265-210-9

Вокал бойынша:

1. Кожабаяев, Б. Сборник репертуарных сочинений для баса [Текст]: сборник / Беймбет Кожабаяев.- Алматы: Құрманғазы атындағы Қазақ Ұлттық консерваториясы, 2019.- 354 с.- (рухани жаңғыру). ISBN 979-0-803856-72-0
2. Бөкенов, Б. Тенор дауысты әншілерге арналған оқу-әдістемелік құрал [Мәтін]: хрестоматия / Болатбек Бөкенов.- Алматы: Time New Roman, 2018.- 89б. ISBN 978-601-209-179-1
3. Қазақстан композиторының романстар жинағы [Мәтін]: оқу құралы / құраст. Г.Г. Сапарғалиева, Д.З. Уашев және т.б.- Алматы: Мерей, 2016.- 104 б. ISBN 979-0-803855-69-3
4. Жабағин, Ж. Вокал өнеріндегі пайдалы қағидалар мен қазақ сазгерлерінің әндері [Мәтін] / Жұмат Жабағин.- Алматы: Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА, 2019.- 73 б. ISBN 978-601-265-343-4
5. Алқоңыр [Мәтін]: Қоңыр дауысты әнші актерлерге арналған концерттік репертуар / құрас. Ж. Жабағин.- Алматы: Т. Жүргенов атындағы Қазақ Ұлттық өнер Академиясы, 2013.- 210б. ISBN 978-601-265-117-1

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 18-20

4. Актер шеберлігі және сахна тілі

пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

43-50 балл ("5" – өте жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, сахналық сенім мен сезім шындығын, дауыстың әдемі тембрін, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жоғары, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

37-42 балл ("5-" – өте жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, сахналық сенім мен сезім шындығын, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жоғары, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

31-36 балл ("4+" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жеткілікті, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

26-30 балл ("4" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық сенім мен сезім шындығын, ішкі табиғи органикасын, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты жақсы сезінетін, есту қабілеті жеткілікті, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

21-25 балл – ("4-" – жақсы) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментті, импровизациялық қабілетін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа, жеке шығармашылыққа икемді талапкерге қойылады.

16-20 балл ("3+" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа талапкерге қойылады.

11-15 балл ("3" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілікті, сахналық темпераментін көрсете алатын, физиологиялық тілдік кемшілігінсіз, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті орташа талапкерге қойылады.

5 -10 балл ("3-" – қанағаттанарлық) – актерлік қабілеттілігі бар, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті нашар, тілінде кейбір кемшіліктері бар талапкерге қойылады.

0-4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) – актерлік қабілеттілігі жоқ, екпін-ырғақты сезінуі, есту қабілеті нашар, тіл мүкістігі бар талапкерге қойылады.

10 балл ("3" – қанағаттанарлық), 4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) жинаған талапкер ақылы оқу түріне қабылданбайды.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 19-20

Вокал және би

пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

43-50 балл ("5" – өте жақсы) – Табиғи дауыс күші өте жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 2 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Қозғалыстың еркін және жеңілдігі, ырғақты сезінуі және музыкалылығы, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

37-42 балл ("5 -" – өте жақсы) – Табиғи дауыс күші өте жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Еркін қозғалыс, ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

31-36 балл ("4+" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жоғары, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Еркін қозғалыс, ырғақты сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

26-30 балл ("4" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығарманың мәні мен мазмұны туралы түсінігі бар, шығармашылық даралығы жеткілікті, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1,5 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, акробатикалық элементтерді, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

21-25 балл – "4 -" – жақсы) – Табиғи дауыс күші жақсы, дауыс бояуы құлаққа жағымды, көркемдік талғамы, шығармашылық даралығы жеткілікті, дауыс аппараты табиғатынан қысылыңқы емес (сіресіп қалу жоқ), диапазоны 1 октава көлемінде.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06.2025
		30.04.2025 ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет 20-20

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты және музыканы сезінуі, қозғалыс координациясы, дене серпінділігі, пластикалық және эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

16-20 балл ("3+" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа (вокалдық тыныс алуды меңгермеген), кейде интонациясы таза емес, ноталық мәтінді дұрыс айтады, музыкалық қабілеті орташа, диапазоны 1 октава көлемінде.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Ырғақты сезінуі, қозғалыс координациясы, эмоциялық мәнерлікті жеткізе алуы.

11-15 балл ("3" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа, дем тірегі жоғары және қысқа, интонациясы көбіне таза емес, ноталық мәтінде көптеген ырғақтық қателіктер бар, музыкалық қабілеті орташа, диапазоны 1 октавадан төмен.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Қозғалыс координациясы және пластикасы нашар, бірақ ырғақтық және эмоциялық мәнерлікті сезінеді.

5-10 балл ("3" – қанағаттанарлық) – Табиғи дауыс күші орташа, интонациясы таза емес, музыкалық шығармаларда елеулі ырғақтық қателіктер бар, дауыс көлемі бір октавадан төмен.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Пластикасы және ырғақты сезінуі нашар, қозғалыс координациясы жоқ, бірақ эмоциялық мәнерлікті сезінеді.

0-4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) – Дыбыс биіктігін ажырата алмайды, интонациясы таза емес. Музыкалық шығармаларды формальді түрде орындайды.

Биді орындау кезінде талапкер бишілік-пластикалық дағдыларды көрсете алуы тиіс. Пластиканы және ырғақты сезінбейді, қозғалыс координациясы, эмоциялық мәнерлігі жоқ.

10 балл ("3" – қанағаттанарлық), 4 балл ("2" – қанағаттанарлықсыз) жинаған талапкер ақылы оқу түріне қабылданбайды.